

УДК 811.161.2'42

**МОВНІ ЕКСПЕРИМЕНТИ ПАВЛА
ЗАГРЕБЕЛЬНОГО**ГОЛІКОВА
Наталія Сергіївна,Nataliia
HOLIKOVA,

доктор філологічних наук,
доцент, професор
кафедри української мови
Дніпровського національного
університету імені Олеся
Гончара
просп. Гагаріна, 72, м. Дніпро,
49010
E-mail: nataliaholikova62@
gmail.com
ORCID: 0000-0003-4157-1275

Doctor of Philology, Associate Professor,
Professor of the Department of Ukrainian
Language, Oles Honchar Dnipro
National University
72 Gagarin Ave., Dnipro 49010, Ukraine
E-mail: nataliaholikova62@gmail.com

Досліджено семантичну структуру лексеми «стовп» у мові художньої прози П. Загребельного, виявлено специфіку її символічних значень. Проаналізовано лінгвостилістичні функції полісеманта в історичних романах і творах про сучасність письменника. Схарактеризовано риторичні фігури, що в романі «Стовпо-творіння» П. Загребельного є наслідком мовних експериментів зі словом «стовп». Визначено лексико-тематичні лінії з домінантою «стовп» у текстово-польовій структурі твору. Індивідуально-авторські фігури мови комплексно проаналізовано в межах лінгвостилістики, неології, літературної ономастики.

Ключові слова: семантична структура слова, стилістема, okazіоналізм, мовна гра, літературно-художній антропонім.

Мова художньої прози Павла Загребельного є невичерпним джерелом виражально-зображальних засобів, що потребують скрупульозного відбору, чіткого розмежування й усебічного наукового обґрунтування. Специфіку лінгвостилію письменника формують численні стилістими – смислово навантажені мовні одиниці, зумовлені його індивідуальною мовотворчістю. П. Загребельний – неперевершений майстер в афіксальному продукуванні потенціалізмів та okazіоналізмів, у моделюванні okazіональних сполучень слів і літературно-художніх антропонімів (ЛХА). Філософське мовомислення

прозаїка репрезентують авторські мудрослів'я (афоризми, крилаті слова, філософські роздуми), ідіотипні мислеобрази, слова-символи, художні (текстові) концепти.

Релевантними компонентами вертикального контексту всієї мовотворчості П. Загребельного є й питомо вагомі узуальні слова. Із-поміж них – лексема *стовп*, що в романах митця має неабияку семантичну та смислову глибину. У лінійних контекстах творів вона нерідко виконує роль тих чи тих стилістем: окаянізмів, фольклоризмів, міфологем, символів, концептем тощо, мовну природу яких вивчають у різних галузях лінгвоукраїністики. Саме тому комплексне дослідження контекстуальних виявів слова *стовп* у художній прозі письменника передбачає залучення низки методик наукового аналізу, розроблених у межах лінгвостилістики, семасіології, неології, літературної ономастики, лінгвокультурології, когнітивної лінгвістики та ін.

Однією з найважливіших стилістичних ознак слова в художній літературі є його функціонування в незвичних, не закріплених мовною практикою значеннях. Наслідки індивідуально-авторського переосмислення внутрішньої форми багатьох текстових слововживань не завжди відбивають лексикографічні праці, про що В. М. Русанівський свого часу зауважив: словники фіксують лише такі зміни в семантиці слів, «які дійшли до загальнонародного усвідомлення і стали самостійними значеннями. Глибші семантичні зміни приховані від прямого спостереження. Доступ до них певною мірою дає мова письменника, яка завжди містить реально існуючі, але ще не фіксовані в загальномовних словниках початки нових значень» [Русанівський 1988: 57].

Загальна семантика слова *стовп*, експлікована у романістиці П. Загребельного сукупністю його лексико-семантичних варіантів (ЛСВ), цілком підтверджує думку дослідника. У мові художньої прози віддзеркалено всі лексичні значення полісеманта, що витлумачені у словниках (ВТССУМ 1, ВТССУМ 2, СУМ). Пор.: «колода або товстий брус, установлені вертикально»(зупинявсяпоїзд**біля**кожного степового**стовпа**... (Тисячолітній Миколай II: 217); *Все знайоме мовби спервовіку: зелена трава газонів, сірі **стовпи**, безсило звислі проводи,*

темна вода протоки... (Розгін: 258); Погода була гарна, невеличкий морозець, все в інеї: дерева, будинки, проводи між стовпами уздовж дороги, яка йшла з міста в глибину степу (Юлія: 110) тощо); «колона, підпора, що підтримує склепіння, перекриття і т. ін.» (Родим непомітним для ока порухом сягав до стовпа, який підпирав покрівлю (Диво: 31); в очі йому [Борису] різнуло світлом від юпітерів, спрямованих якось навскіс до дверей, вириваючи з тітьми стовпи, що підтримували хори (Диво: 399); «маса чого-небудь (куряви, диму, полум'я і т. ін.), що набула вертикально-видовженої форми» (зумів [Богдан] піднести свій поклик, поставити його, як стовп вогненний, до самого неба, щоб усі побачили і здригнулися – одні від страху, другі від усвідомлення власної сили (Я, Богдан: 174); Майже несвідомо, як автомат, він [Андрій] випереджав чорні стовпи землі, що здіймалися то справа, то зліва від нього (Дума про невмирущого: 58 – 59); Він [Карналь] усе-таки підвівся, ступити на поранену ногу не міг, бо вона стала чомусь м'якою, мов стовп диму абощо (Розгін: 64)); «видатний діяч, який є надійною опорою чого-небудь» (візири [...] були стовпами, на яких тримався Золотий трон падишаха (Роксолана: 495); «обмежена або некультурна людина» (Аяс-паша [...] стирчав перед нею стовпом, дивився дурнооко, щось говорив, але що саме, Роксолана не могла збагнути (Роксолана: 493) та ін.).

Утім, аналіз семантичної структури багатозначного слова *стовп*, оприявленої в мові художньої прози П. Загребельного, засвідчує, що сама реалія «стовп» в авторській рецепції породжує низку специфічних асоціацій і мислеобразів, які письменник вербалізує за допомогою різних лінгвостилістичних засобів. Зокрема, наслідком метафоризації, ґрунтованої переважно на порівняннях і зіставленнях, є переносні значення лексеми, що в багатьох лінійних контекстах виконує характеризувальну функцію: «сильна людина» (*В потужному, як кам'яний стовп, тулубі Аяса-паші було стільки звірячої сили, що він розтрачував її навсібіч з невтомністю просто лиховісною (Роксолана: 493); «уперта людина» (син уперся, як залізний стовп (Юлія: 191); «висока людина» (Ми з Євгеном мовчимо.*

Стоїмо мало не в перших рядах, між нами – Шляхтич. Мов стальна арматура між двома бетонними стовпами (З погляду вічності: 236); Та он Шляхтич стоїть між тими двома стовпами! (З погляду вічності: 255); «ноги» (карлики вмиль збагнули, який то зручний прихисток для них – ці схожі на стовпи ноги, озуті в червоні князівські чоботи (Смерть у Києві: 323); – Дві лапегі, значиця, – пояснив дід Утюжок. – Як кам'яні стовпи. Воно їх і не піднімає, а човгає (Вигнання з раю: 442); «шия» (Твердохліб стояв, як у воду опущений. Племінник для нього – як втілений кошмар. В нахабній сорочці трьох чи більше кольорів, [...] непристойно висока гола шия, як ритуальний стовп... (Південний комфорт: 338); «перешкода» (Я [Сміянко] кинув повіддя і розставив руки, але Назимка не падала мені в обійми, а дід стримів перед очима, як замішлий стовп (Тисячолітній Миколай I: 54); Обминувши поліція, неначе то був телеграфний стовп, втікачі спокійно пішли далі (Дума про невмирущого: 58 – 59) та ін.).

Подекуди натрапляємо на слововживання, лексичні значення яких репрезентують трансформацію кодифікованих прямих або переносних ЛСВ за рахунок розвитку в їхніх структурах емоційно-оцінних сем, наприклад: А тут з'явився на Січі якийсь священник і збирав натовпи козаків, виголошуючи їм химерні казання [...]. Бо велів Господь панщину робити, а до церкви не велів ходити, в запусти Богові нічого не давати, корчми не минати і за нею як за матір'ю перебувати. Та й перепустив на нас орду татар, турків і тих нечистих ляхів, які стовпи, що на них наша руська віра опирається, довкруг пообгризали. Ой Боже ж мій, пообгризали! Петрівку підгризли, Спасівку підгризли і Пилипівку. Ото ще один лиш стовп не обгризений, на якому Великий піст стоїть (Я, Богдан: 182). У цьому розгалуженому контексті слово стовп має значення «християнські свята – основа віри руської», що є похідним від ЛСВ «база, опора, основа чого-небудь; підвалина» (ВТССУМ 2: 1395). Наявність гумористично-аксіологічних компонентів у його структурі прогнозує відповідний зміст наративно-текстового сегмента, а також дієслівні форми пообгризали, підгризли, не обгризений, ужиті в оказіонально-переносному значенні.

Відомо, що у своїй мовотворчості П. Загребельний орієнтований на національний і світовий лінгвокультурний універсум. У його глибинах він відшукував ті перлини, які по-особливому вияскравлюють авторські художні тексти. Сміслово значущими з-поміж них є біблеїзми й міфологеми з домінантним словом *стовп*, зокрема *Давидів стовп*, *соляні стовпи*, *Геркулесові стовпи*, а також прецедентні імена *стовпників* (релігійних фанатиків, які молилися на стовпі) – *Симеона*, *Кирила Туровського*, *Микити Переяславського* та ін. Наприклад: *Але люди обростатимуть невинно новими речами, новими предметами, нав'язаними їм чужою волею, встановленими кимось угорі невідомо навіщо, люди задихатимуться від тих предметів, самі перетворюються на предмети бездушні й скам'янілі, як ті жінки Содоми й Гоморри – на соляні стовпи* (Диво: 419); *Он грецький схимник Симеон півтори тисяч років тому заліз на стовп в сорок ліктів заввишки і простояв на ньому цілих сорок сім років – і ні з рота духу, ні з губи мови, ніяких скарг, ніяких погроз. Або наш письменник з дванадцятого століття Кирило Туровський добровільно заліз на стовп і просидів там до самої смерті – і теж нічого. Або стовпник Микита Переяславський, якого з стовпа ні зманти, ні стягти не змогли, аж поки в 1186 році вбили, щоб не драгував людей своїм дурним подвижництвом, хіба не може він бути взірцем витривалості й упертого спокою?* (Вигнання з раю: 452).

У романі «Європа 45» функцію стилістем виконують фразеосполуки з домінантою *стовп* (*стовпчик*), у значеннєвій структурі яких наявні символічні компоненти. Зокрема, текстові одиниці апокаліпсичні *стовпи*, *чорні стовпи*, *жахливі стовпи*, ужиті в одному лінійному сегменті, номінують есесівців – провісників смерті в період Другої світової війни. Водночас метафора *стовпчик золотистого пилку (димку)*, що має контекстуальне значення «світло від ліхтарика», символізує надію на перемогу в цій війні. У творі про сучасність «Зло» («День для прийдешнього») слово-символ *стовп* означає віру в міць світобудови, її красу й довершеність: *Колись малим хлопцем темної осінньої ночі ти [Діжа], спотикаючись і падаючи в багнюку, помагав матері тягти з степу важкий,*

як доля, телефонний **стовп**. Тоді ти був будівничим. Ти тяг той **стовп** на погоріле дворище, як тягли колись каміння на будівництво соборів, а потім молилися, клали камінь і самі дивувалися своїм витворам (Зло: 316).

На думку С. М. Нестерук, яка дослідила естетичні функції символів у творчості П. Загребельного, художній дискурс прозаїка виражається в деяких ключових словах і поняттях, що є своєрідним кодом шифрування [Нестерук 2001: 3]. Саме таку роль виконує лексема **стовп** у романі «Стовпо-творіння». Це один з останніх творів письменника, у якому автор зробив спробу написати іронічну історію нашої сучасності, «завуалювавши» її незвичними лінгвостилістичними способами. Основна ідея, парадоксальний зміст, мовно-виражальний інструментарій – усе в цьому творі інноваційне, хоч зафіксовані в романі різнотипні оказіоналізми повсякчас спираються на невичерпне багатство загальномовних ресурсів. Змінюючи внутрішню форму багатьох слів та оригінально комбінуючи «стандартні» лінгвальні одиниці між собою, прозаїк відразу вступає в «мовну гру», яка «будується за принципом навмисного використання явищ, що відхиляються від норми і які усвідомлені на тлі системи та норми. У сучасній лінгвістиці під час вивчення свідомо неправильно використаних слів щораз частіше послуговуються поняттям «мовний експеримент» [Аксенова: 3].

Авторські експерименти починаються із заголовка твору. На перший погляд, назва роману «Стовпо-творіння» мотивована біблійною легендою про Вавилонське стовпотворіння, короткий зміст якої викладено в епітекстовій цитаті лексикографічного походження. Натомість «уточнення» до заголовка «Стовпо-творіння. *Дерев'яна книжечка про кумедну державу*» засвідчує смислову трансформацію варіанта біблеїзму *вавилонське стовпотворіння* та його невідповідність первинній етимології. Назва роману введена з іншої Священної Книги – Корану, про що письменник розповів в одному з інтерв'ю: «Я відштовхнувся від Корану. Аллах, звертаючись до вірних, сказав: «Я обіцяю вам сади». А для пустелі сад – найбільше блаженство. Я взяв цю формулу, але мій герой каже

людям: «Я обіцяю вам стовпи». І його справді обрали президентом. Почався курс стовпореформ, державу перейменували на Стовполандію, столицю – на Стовпослав. У столиці Стовполандії гуртом ставлять найвищий у всій державі стовп...» [Гусейнов 2010: 178].

Отже, біблеїзм (*вавилонське*) *стовпотворіння* як заголовок роману П. Загребельного про сучасність зазнав семантико-аксіологічного переосмислення і втратив зв'язок із первинно-релігійним тлумаченням. Відомо, що мовна гра здебільшого породжує нові засоби вираження змісту чи актуалізує нове змістове наповнення слова, зберігаючи або змінюючи його звичну форму. Скориставшись прийомом графікації, письменник штучно «делімітував» нормативне слово *стовпотворіння* (його первинне значення – «безладне скупчення кого-, чого-небудь, яке супроводжується галасом, метушнею і т. ін.» (ВТССУМ 2: 1395) за допомогою дефіса й у такий спосіб акцентував першу частину композита, що втратила семантичний зв'язок із мотивувальним дієсловом *стовпитися*.

У досліджуваному романі лексема *стовп* є стилістично маркованим текстовим компонентом, що функціонально тяжіє до різнотипних стилістем: 1) власне okazіоналізмів (*Велике діло загадковість. Ніхто не знав, що то за стовпи і навіщо вони. [...] кожен уявляв ті обіцяні стовпи по-своєму* (Стовпотворіння: 18); 2) слів-символів (*Ми обрали стовп як ідеальний символ незалежності нашої держави. Ми обрали стовп круглий, щоб ніщо не могло за нього зачепитися* (Стовпотворіння: 120); 3) концептем (*Він проголосив курс **Стовпотворіння**, а стовп він і в Гамериці стовп! Він перейменував свою державу в **Стовполандію**, а там хоч трава не рости* (Стовпотворіння: 194), різницю між якими можна простежити лише у вертикальному контексті твору. Функціонально-семантичне «розтікання» слова в межах одного художнього тексту зумовлене його індивідуально-авторським смисловим навантаженням. Спираючись на класифікацію складників образно-поетичної константи художньої літератури, розроблену Л.І.Белеховою, у якій дослідниця виділяє архетипні, стереотипні, ідіотипні та кенотипні словесні

образи [Белехова 2002: 54], поняття «стовп» кваліфікуємо як ідіотипний (вигаданий) мислеобраз, позбавлений реального підґрунтя. Через те, що новообраний *присидент* (від *присідати*) втілює своє бачення державотворення в образі *стовпа*, відома здавна країна перетворюється на *Стовполандію* зі столицею *Стовпослав*, що розвиває свої *стовпоідеї*, *стовповиробництво*, приймає *стовпотуцію*, прагне до *стовбільності*, формує основи *стовпознавства* тощо.

Ключове слово *стовп* є не лише текстоцентричним компонентом роману «Стовпо-творіння», а й мотивувальною основою для багатьох okazіоналізмів, що формують лексико-тематичні лінії [Пашунова 1989: 44], основне призначення яких – забезпечувати змістову зв'язність художнього тексту. Унаслідок мовних ігор постали численні неoderивати (разом зі словом *стовп* близько 700 текстових одиниць): okazіоналізми – назви державних установ, державних символів і відзнак, okazіональні антропоніми.

Смислово й питомо найвагомішими серед названих одиниць є літературно-художні антропоніми. Письменник уживає їх і для називання вигаданих героїв, і для номінації реальних людей. Мовна гра нерідко створює підґрунтя для нового найменування відомих значень тієї чи тієї мовної одиниці або, навпаки, актуалізує її нове змістове наповнення, зберігаючи звичну форму слова. У романі «Стовпо-творіння» okazіональні антропоніми з домінантою *стовп* – це індивідуально-авторські неолексеми *Бабостовп*, *Бензостовп*, *Головстовп*, *Давистовп*, *Держистовп*, *Стовбух*, *Стовпововк*, *Стовпокамінь*, *Стовпоклей*, *Стовпокузьма*, *Стовполазенко*, *Стовпоноженко*, *Стовпаківський*, *Стовпомель*, *Стовпоноушинський*, *Стовпонідшитаник*, *Стовпороб*, *Стовпулія*, *Стовпчук*. У лінійних контекстах роману такі стилістичні передусім виконують функції ідентифікації та натяку, оскільки не всі вони втратили зв'язок із реальними людьми (відомими державними діячами). Ць визначає естетичну сутність мовної гри – розгадати ім'я прихованої особи: *Бо школи то укрупнювалися, [...] то закривалися, як неперспективні, то пропадали невідомо куди, як такі, що не відповідали вимогам переосвіченого міністра Стовпокаменя* (Стовпо-творіння: 112); *Стовполазенко* ще й

карябачився, не хотів іти в столицю (Стовпо-творіння: 64); спорудила (**Стовпулія**) в своєму питомому місті дімочок з білого мармуру, привезеного з Італії (Стовпо-творіння: 98) та ін.

На нашу думку, перспективним може бути докладне вивчення семантико-дериваційних особливостей ЛХА та інших лексико-семантичних груп оказіоналізмів, а також обґрунтування їхньої ролі у становленні семантико-польової структури досліджуваного художнього тексту.

Отже, комплексний аналіз лексеми *стовп* у вертикальному контексті мовотворчості П. Загребельного виявляє низку його релевантних ознак, актуалізованих в ідіолекті митця. Така методика інтегративного опису текстових одиниць потребує удокладнення й подальшого застосування в лінгвостилістиці.

Аксенова О. Языковая игра как лингвистический эксперимент поэта. URL: <http://www.levin.rinet.ru/ABOUT/Aksenova1.html>

Белехова Л. І. Словесно-поетичний образ в історико-типологічній перспективі: лінгвокогнітивний аспект (на матеріалі американської поезії). Херсон: Айлант, 2002.

Гусейнов Г. Скіфське золото з таємничих курганів. *Спогади про Павла Загребельного*. Харків: Фоліо, 2010. С. 170 – 180.

Нестерук С. М. Естетичні функції символів у творчості Павла Загребельного: автореф. дис. ... канд. філол. наук: 10.01.01. Кіровоград, 2001.

Пашунова Л. О. Про лексико-тематичні лінії як компоненти польової структури тексту. *Мовознавство*. 1989. № 6. С. 44 – 47.

Русанівський В. М. Структура лексичної і граматичної семантики. Київ: Наук. думка, 1988.

УМОВНІ СКОРОЧЕННЯ

Вигнання з раю – Загребельний П. А. Вигнання з раю: Романи. Київ: Рад. письменник, 1986.

ВТССУМ 1 – Великий тлумачний словник сучасної української мови. Кер. вид. проекту П. М. Мовчан, В. В. Німчук, В. Й. Клічак. Київ: Дніпро, 2009.

ВТССУМ 2 – Великий тлумачний словник сучасної української мови. Уклад. і голов. ред. В. Т. Бусел. Київ; Ірпінь: ВТФ «Перун», 2009.

- Диво – Загребельний П. А. Диво: Роман. Харків: Фоліо, 2006.
- Дума про невмирущого – Загребельний П. А. Дума про невмирущого. Харків: Фоліо, 2003.
- Європа 45 – Загребельний П. А. Європа 45. Харків: Фоліо, 2002.
- З погляду вічності – Загребельний П. А. З погляду вічності. *Твори в шести томах*. Т. 6. Київ: Дніпро, 1981.
- Зло – Загребельний П. А. Зло. Харків: Фоліо, 2008.
- Південний комфорт – Загребельний П. А. Південний комфорт. Харків: Фоліо, 2004.
- Розгін – Загребельний П. А. Твори в двох томах. Том 1. Розгін. Київ: Дніпро, 1984.
- Роксолана – Загребельний П. А. Роксолана: історичний. Київ: А-БА-БА-ГА-ЛА-МА-ГА, 2013.
- Смерть у Києві – Загребельний П. А. Твори в двох томах. Том 2. Смерть у Києві. Первоміст. Київ: Дніпро, 1984.
- Стовпо-творіння – Загребельний П. А. Стовпо-творіння; Кавтаклізма. Харків: Фоліо, 2005. 286.
- СУМ – Словник української мови: в 11 т. Київ: Наук. думка, 1970 – 1980.
- Тисячолітній Миколай I – Загребельний П. А. Тисячолітній Миколай. Ч. I. Харків: Фоліо, 2003.
- Тисячолітній Миколай II – Загребельний П. А. Тисячолітній Миколай. Ч. II. Харків: Фоліо, 2004.
- Юлія – Загребельний П. А. Юлія, або Запрошення до самовбивства. Харків: Фоліо, 2003.
- Я, Богдан – Загребельний П. А. Я, Богдан. Харків: Фоліо, 2008.

REFERENCES

- Aksionova, O. A. language game as a linguistic experiment of a poet. URL: <http://www.levin.rinet.ru/ABOUT/Aksenova1.html> (in Rus.)
- Bieliekhova, L. I. (2002). A verbal-poetic image in historical-topological perspectives: linguistic-cognitive aspect (on the material of American poetry). Kherson: Ailant (in Rus.)
- Huseinov, H. (2010). Scythian gold from mysterious mounds. *Memories of Pavlo Zahrebelnyi*. P. 170 – 180. Kharkiv: Folio (in Ukr.)
- Nesteruk, S. M. (2001). Aesthetic functions of symbols in the work of Pavlo Zahrebelnyi: the dissertation author's abstract for the candidate's degree in philology: 10.01.01. Kirovohrad (in Ukr.)
- Pashunova, L. O. (1989). About lexical-thematic lines as components of the text field structure. *Movoznavstvo*, 6, 44 – 47 (in Ukr.)

Rusanivskiy, V. M. (1988). Structure of lexical and grammatical semantics. Kyiv: Nauk. dumka (in Ukr.)

LEGEND

Duma pro nevmyrushchoho – Zahrebelnyi, P. A. (2003). Duma pro nevmyrushchoho. Kharkiv: Folio (in Ukr.)

Dyvo – Zahrebelnyi, P. A. (2006). Dyvo. Kharkiv: Folio (in Ukr.)

Pivdenniy comfort – Zahrebelnyi, P. A. (2004). Pivdenniy comfort. Kharkiv: Folio (in Ukr.)

Roksolana – Zahrebelnyi, P. A. (2013). Roksolana. Kyiv: A-BA-BA-GA-LA-MA-GA (in Ukr.)

Rozghin – Zahrebelnyi, P. A. (1984). Rozghin. *Works in six volumes*. Vol. 1. Kyiv: Dnipro (in Ukr.)

Smert u Kyievi – Zahrebelnyi, P. A. (1984). Smert u Kyievi. *Works in six volumes*. Vol. 2. Kyiv: Dnipro (in Ukr.)

Stovpo-tvorinnia – Zahrebelnyi, P. A. (2005). Stovpo-tvorinnia. Kharkiv: Folio (in Ukr.)

SUM – Dictionary of the Ukrainian language (11 vol.) (1970 – 1980). Kyiv: Naukova dumka (in Ukr.)

Tysiacholitnii Mykolai I – Zahrebelnyi, P. A. (2003). Tysiacholitnii Mykolai. P I. Kharkiv: Folio (in Ukr.)

Tysiacholitnii Mykolai II – Zahrebelnyi, P. A. (2004). Tysiacholitnii Mykolai. P II. Kharkiv: Folio (in Ukr.)

VTSSUM 1 – Great explanatory dictionary of modern Ukrainian language / Ker. vyd. proektu P. M. Movchan, V. V. Nimchuk, V. I. Klichak (2009). Kyiv: «Dnipro» (in Ukr.)

VTSSUM 2 – Busel, V. T. (Ed.). (2009). Great explanatory dictionary of modern Ukrainian language. Kyiv; Irpin: «Perun» (in Ukr.)

Vyhnnannia z raiu – Zahrebelnyi, P. A. (1986). Vyhnnannia z raiu. Kyiv: Rad. Pysmennyk (in Ukr.)

Ya, Bohdan – Zahrebelnyi, P. A. (2008). Ya, Bohdan. Kharkiv: Folio (in Ukr.)

Yevropa 45 – Zahrebelnyi, P. A. (2002). Yevropa 45. Kharkiv: Folio (in Ukr.)

Yuliia – Zahrebelnyi, P. A. (2003). Yuliia, abo Zaproshennia do samovyvstva. Kharkiv: Folio (in Ukr.)

Z pohliadu vishnosti – Zahrebelnyi, P. A. (1981). Z pohliadu vishnosti. *Works in six volumes*. Vol. 6. Kyiv: Dnipro (in Ukr.)

Zlo – Zahrebelnyi, P. A. (2008). Zlo. Kharkiv Folio (in Ukr.)

Статтю отримано 01.12.2019

Nataliia Holikova

THE LANGUAGE EXPERIMENTS OF PAVLO ZAGREBELNYI

The article researches semantic structure of the “pillar” tokens in the vertical context of fiction of P. Zagrebelnyi. The structure of symbolic meanings of polysemant, its linguostylistic functions in historical novels and works about the writer’s present time are analyzed. It is characterized by rhetorical figures that in the novel “Stovpo-tvorinnia” by P. Zagrebelnyi is the result of language experiments with the word “pillar”. Identified lexical-thematic lines with the dominant “pillar” in the text-field structure of the work, clarified their semantic-derivative specificity. Individual-author figures of language are comprehensively analyzed within the framework of linguistics, neology, and literary onomastics.

Keywords: semantic structure of the word, style word, occasionalism, language game, literary and artistic anthroponym.